

פירות נוי

פנינים יקרים מתורת רבינו הגדול הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "משך חכמה" על התורה

פרשת ראה

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' מו תשפ"ו טל: 052-7611435 מייל: y.b.daskal@ybdaskal.com כל הזכויות שמורות ©

להורדת כל המשך חכמה עם בינת החכמה חינם לחץ כאן

הברכה שורה בדבר הסמוי מן העין

- א. עו - המשך] (טז, טו) "שבעת ימים תחג לה' אלהיך במקום אשר יבחר ה' כי יברכך ה' אלהיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך והיית אף שמח" ע"כ. יש לדקדק, מדוע כתוב בלשון עתיד יברכך, ולא בלשון עבר כי ברכך [ענין פסקא עד, ישוב אחר לזה]. ועוד קשה, מדוע כתוב יברכך בכל תבואתך ולא כתוב בפרי אדמתך, כמו שכתוב לשון זה בדברים (כח, יא. ל, ט).
- ב. והביאור בזה על פי מה שכתב רש"י בסוף סוכה (נה, ב ד"ה מי יקום) בענין סדר הפרשיות הומהב"י, שבחג עדיין לא עישרו את התבואות. וגרסין בבבא מציעא (מב, א) "אמר רבי יצחק: אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך. תנא דבי רבי ישמעאל: אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין העין שולטת בו, שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך". ופירש רש"י (שם) וז"ל "אין הברכה. שמתברך ורבה מאליו, פוישו"ן בלעז [ריבוי, שפע]: באסמך. דריש ליה לשון דבר הסמוי מן העין. שאין העין שולטת בו. שנאמר באסמך לשון גזים" עכ"ל.
- ג. ועל פי זה מבואר הכל, דאמר הכתוב, שכאשר תחוג בשמחה את חג הסוכות, תהא בטוח, כשתבוא למדוד אחר החג את הגורן כדי לעשר, דכדי לעשר צריך למדוד, תמצא ברכה בתבואתך שבגורן, לכן כתוב בלשון עתיד יברכך, שכשתבוא למדוד את הגורן יברך את תבואך שבגורן, שהברכה שורה שם בדבר הסמוי מן העין, מיושב דקדוק א'. ולכן לא כתוב פרי אדמתך, דכיון שהברכה תהיה כשתבוא לעשר את התבואה בגורן שתמצא שהיא מבורכת, זה אינו אלא בתבואה, דהרבה פוסקים סוברים שמעשר פירות אינו מן התורה. (ראב"ד מעשר א, ט. רש"י ותוס' בהרבה מקומות, והביא כל השיטות הללו בדרך אמונה, ציון ההלכה, הלכות תרומות פרק ב, ס"ק ז). ומבואר בסייעתא דשמיא.
- ד. תמצית דבריו: הטעם שכתוב בלשון עתיד "יברכך", ולא כתוב בפרי אדמתך. כיון שלאחר סוכות מעשרין, והברכה שורה בדבר הסמוי מן העין שמתברך מאליו. לכן כתוב, שבזכות שמחת החג יברכך ה' את הגורן, שכשתבוא למדוד לאחר סוכות, תמצא בו ברכה. ודוקא תבואה, שצריך למדוד לפני מעשר, אבל פרי האילן להרבה פוסקים אין צריך לעשר מהתורה.